

SABIEDRISKO PAKALPOJUMU REGULĒŠANAS KOMISIJA

Ūnijas ielā 45, Rīgā, LV-1039 | Tālrunis 67097200 | Fakss 67097277 | E-pasts sprk@sprk.gov.lv

PADOMES LĒMUMS

Rīgā

08.12.2016.

Nr. 167

(prot. Nr. 47, 6.p.)

Par kapitāla atdeves likmes noteikšanu
ūdenssaimniecības pakalpojumu tarifu
projekta izstrādāšanai

Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisija (turpmāk – Regulators), pamatojoties uz likuma „Par sabiedrisko pakalpojumu regulatoriem” 9.panta otro daļu, savas kompetences ietvaros pastāvīgi pieņem lēmumus un izdod administratīvos aktus, kas ir saistoši konkrētiem sabiedrisko pakalpojumu sniedzējiem un lietotājiem.

Regulators konstatē

1. Saskaņā ar Regulatora 2016.gada 14.janvāra lēmuma Nr.1/2 „Ūdenssaimniecības pakalpojumu tarifu aprēķināšanas metodika” (turpmāk – Metodika) 42.punktu Regulators reizi gadā līdz 1.septembrim sagatavo kapitāla atdeves likmes aprēķinu un ar lēmumu apstiprina kapitāla atdeves likmi. Regulatora noteikto kapitāla atdeves likmi regulējams sabiedrisko ūdenssaimniecības pakalpojumu sniedzējs piemēro, izstrādājot tarifu projektu, kura spēkā stāšanās datums plānots nākamajā kalendārajā gadā pēc Regulatora lēmuma par kapitāla atdeves likmes noteikšanu pieņemšanas datuma. Metodikas 80.¹ punkts noteic, ka kapitāla atdeves likme, kas regulējamam sabiedrisko ūdenssaimniecības pakalpojumu sniedzējam jāpiemēro, izstrādājot tarifu projektu, kura spēkā stāšanās datums plānots 2017.gadā, Regulatoram jānosaka līdz 2016.gada 30.decembrim.
2. Atbilstoši Metodikas 51.punktam kapitāla atdeves likme ir Regulatora noteikta vidējā svērtā likme no pašu kapitālam noteiktās atdeves likmes un aizņemtajam kapitālam noteiktās atdeves likmes. Vidējo svērto kapitāla atdeves likmi ($wacc$) aprēķina šādi: $wacc = r_e \times E / (E + D) + r_d \times D / (E + D) \times (1 - t)$, kur r_e ir pašu kapitāla atdeves likme procentos; $E / (E + D)$ – pašu kapitāla attiecība pret kopējo (pašu un aizņemto) kapitālu, kuras vērtība tiek pieņemta 50%; r_d – aizņemtā kapitāla atdeves likme; $D / (E + D)$ – aizņemtā kapitāla attiecība pret kopējo (pašu un aizņemto) kapitālu, kuras vērtība tiek pieņemta 50%; t – uzņēmumu ienākuma nodokļa likme.
3. Atbilstoši Metodikas 52.punktam pašu kapitāla atdeves likmi aprēķina šādi: $r_e = r_f + \beta_e \times r_m + r_n$, kur r_f ir bezriskā likme, kas noteikta kā Eiropas Centrālās bankas ikmēneša

publicētā Latvijas valdības 10 gadu obligāciju vērtspapīru otrreizējā tirgus gada vidējā procentu likme 5 gadu periodā; β_e – nozares vidējais beta koeficients, kas koriģēts atbilstoši pašu un aizņemtā kapitāla struktūrai saskaņā ar šādu formulu: $\beta_e = \beta_a \times (1 + (1-t) \times (D/E))$; β_a – nozares vidējais beta koeficients pirms korekcijas saistībā ar aizņemtā kapitāla izmantošanu; D/E – nozares aizņemtā un pašu kapitāla vidējā attiecība; r_m – tirgus riska piemaksa; r_n – nozares riska piemaksa. Atbilstoši Metodikas 80.² punktam līdz 2019.gadam bezriskā likmes r_f noteikšanai izmanto Eiropas Centrālās bankas publicētos statistikas datus par periodu, kas sākas ar 2014.gada 1.janvāri.

4. Atbilstoši Metodikas 53.punktam aizņemtā kapitāla atdeves likmi nosaka kā Eiropas Centrālās bankas ikmēneša publicēto nefinanšu sabiedrībām *euro* valūtā izsniegto kredītu (ar sākotnējo termiņu ilgāku par 5 gadiem; atlikumiem) gada vidējo procentu likmi 5 gadu periodā. Atbilstoši Metodikas 80.² punktam līdz 2019.gadam aizņemtā kapitāla atdeves likmes r_d noteikšanai izmanto Eiropas Centrālās bankas publicētos statistikas datus par periodu, kas sākas ar 2014.gada 1.janvāri.
5. Izmantojot Eiropas Centrālās bankas publicētos datus mājaslapā internetā www.ecb.europa.eu, Regulators konstatē, ka Latvijas valdības 10 gadu obligāciju vērtspapīru otrreizējā tirgus gada vidējā procentu likme periodā no 2014.gada janvāra līdz 2016.gada septembrim ir 1,41%*.
6. Ņemot vērā, ka Metodikas 51.punkts nosaka, ka pašu kapitāla attiecība pret kopējo kapitālu un aizņemtā kapitāla attiecība pret kopējo kapitālu ir vienādas (50%), nozares aizņemtā un pašu kapitāla vidējā attiecība D/E ir 1.
7. Saskaņā ar likuma „Par uzņēmumu ienākuma nodokli” 3.panta pirmo daļu uzņēmumu ienākuma nodokļa likme ir 15%.
8. Izmantojot finanšu analītiķa A.Damodarana apkopotos datus datubāzē „Koriģētie un nekoriģētie beta koeficienti pa nozarēm Eiropā” mājaslapā internetā pages.stern.nyu.edu/~adamodar/, Regulators konstatē, ka vidējais beta koeficients pirms korekcijas saistībā ar aizņemtā kapitāla izmantošanu (β_a) ūdenssaimniecības nozares komersantiem Eiropā ir 0,51. Atbilstoši Metodikas 52.punktam ūdenssaimniecības nozares vidējais beta koeficients, kas koriģēts atbilstoši pašu un aizņemtā kapitāla struktūrai (β_e), ir 0,94.
9. Tirgus riska piemaksa novērtēta, izmantojot Eiropas enerģētikas regulatoru padomes apkopotos datus datubāzē „Investīciju apstākļi” mājaslapā internetā www.ceer.eu par dalībvalstu regulatoru izmantoto starptautisko ekspertu novērtējumu par kapitāla tirgiem. Līdzīga riska profila valstu vidējā tirgus riska piemaksa ir 4,9%.
10. Nozares riska piemaksa novērtēta, balstoties uz ūdenssaimniecības nozares pakalpojumu apjomu rādītāju, kas raksturo nozares komersantu ieņēmumu stabilitāti. Izmantojot Regulatora apkopoto informāciju par sniegto ūdenssaimniecības pakalpojumu apjomiem ceturkšņu griezumā, aprēķināts ieņēmumu stabilitātes koeficients, ko reizinot ar tirgus riska piemaksu, iegūst nozares riska piemaksu 0,98% apmērā.
11. Izmantojot Eiropas Centrālās bankas publicētos datus mājaslapā internetā www.ecb.europa.eu, Regulators konstatē, ka nefinanšu sabiedrībām *euro* valūtā izsniegto kredītu (ar sākotnējo termiņu ilgāku par 5 gadiem; atlikumiem) gada vidējā procentu likme periodā no 2014.gada janvāra līdz 2016.gada septembrim ir 2,57%.

* Šis un citi aprēķinā izmantotie rādītāji apkopoti 2016.gada 28.novembrī.

12. Atbilstoši likuma „Par sabiedrisko pakalpojumu regulatoriem” 19.panta pirmajai daļai sabiedrisko pakalpojumu tarifus regulējamās nozarēs sabiedrisko pakalpojumu sniedzēji aprēķina saskaņā ar noteikto tarifu aprēķināšanas metodiku un pēc savas iniciatīvas vai Regulatora pieprasījuma iesniedz Regulatoram aprēķināto tarifu projektus kopā ar tarifu aprēķina projektā minēto tarifus veidojošo izmaksu pamatojumu.
13. Atbilstoši Metodikas 42.punktam, izstrādājot tarifu projektu, kura spēkā stāšanās datums plānots nākamajā kalendārajā gadā pēc Regulatora lēmuma par kapitāla atdeves likmes noteikšanu pieņemšanas datuma, pakalpojumu sniedzējam jāizmanto ar Regulatora lēmumu noteiktā kapitāla atdeves likme.
14. Šobrīd spēkā ir Regulatora 2013.gada 20.novembra lēmums Nr.220 „Par vidējās svērtās kapitāla atdeves likmes noteikšanu sabiedrībai ar ierobežotu atbildību „RĪGAS ŪDENS””.
15. Atbilstoši Administratīvā procesa likuma 70.panta trešajai daļai administratīvais akts ir spēkā tik ilgi, līdz to atceļ, izpilda vai vairs nevar izpildīt sakarā ar faktisko vai tiesisko apstākļu maiņu.

Regulators secina

1. Izmantojot šā lēmuma konstatējošās daļas 5., 6., 7., 8., 9. un 10.punktā norādītās rādītāju skaitliskās vērtības, saskaņā ar Metodikas 52.punktu aprēķinātā pašu kapitāla atdeves likme ir 7,01%.
2. Izmantojot šā lēmuma konstatējošās daļas 11.punktā norādītās rādītāju skaitliskās vērtības, saskaņā ar Metodikas 53.punktu noteiktā aizņemtā kapitāla atdeves likme ir 2,57%.
3. Izmantojot aprēķināto pašu kapitāla atdeves likmi un aizņemtā kapitāla atdeves likmi, saskaņā ar Metodikas 51.punktu aprēķinātā vidējā svērtā kapitāla atdeves likme ir 4,60%.
4. Regulatora ieskatā, kapitāla atdeves likme 4,60% apmērā ir atbilstoša situācijai finanšu tirgos un adekvāti novērtē finansējuma piesaistes riskus, tādējādi nodrošinot iespēju Komersantam finansēt aizņēmumus, ieguldīt ūdenssaimniecības pakalpojumu sniegšanai izmantoto pamatlīdzekļu atjaunošanā un attīstībā, kā arī gūt samērīgu peļņu, vienlaikus nodrošinot lietotājiem iespēju saņemt nepārtrauktus, drošus un kvalitatīvus sabiedriskos pakalpojumus, kuru tarifi (cenās) atbilst ekonomiski pamatotām izmaksām.

Saskaņā ar Regulatora 2016.gada 14.janvāra lēmuma Nr.1/2 „Ūdenssaimniecības pakalpojumu tarifu aprēķināšanas metodika” 42., 51., 52., 53., 80.¹ un 80.² punktu, pamatojoties uz likuma „Par sabiedrisko pakalpojumu regulatoriem” 1.pantu, 5.pantu, 9.panta pirmās daļas 1.punktu un otro daļu un 20.pantu, kā arī Administratīvā procesa likuma 55.panta 2.punktu un 63.panta pirmās daļas 1.punktu,

padome nolemj:

1. noteikt kapitāla atdeves likmi 4,60% apmērā ūdenssaimniecības pakalpojumu tarifu projekta izstrādāšanai;
2. noteikt, ka 1.punktā noteikto kapitāla atdeves likmi piemēro, izstrādājot tarifu projektu, kura spēkā stāšanās datums plānots 2017.gadā;

3. ar šā lēmuma spēkā stāšanos atcelt Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijas 2013.gada 20.novembra lēmumu Nr.220 „Par vidējās svērtās kapitāla atdeves likmes noteikšanu sabiedrībai ar ierobežotu atbildību „RĪGAS ŪDENS””.

Lēmums stājas spēkā ar tā pieņemšanas brīdi.

Šo administratīvo aktu var pārsūdzēt Administratīvajā apgabaltiesā viena mēneša laikā no dienas, kad ieinteresētā persona uzzina vai tai vajadzēja uzzināt par pieņemto administratīvo aktu.

Priekšsēdētājs

R.Irkliis